

Generelle bemærkninger

Generelle bemærkninger

Budgetteringsmetode/procedure

Økonomiudvalget godkendte den 25. februar 2025 Strategien for budgetlægningen 2026 – 2029. I strategien er der opstillet en række finansielle mål for ordinær drifts- virksomhed, skattefinansieret anlægsniveau, likviditet og langfristet gæld mv., jf. den flerårige økonomiske strategi.

Det fremgår endvidere af den økonomiske strategi, at Vejen Kommune i alle henseender vil leve op til regeringens og KL's aftaler om kommunernes økonomi.

I henhold til budgetproceduren indledes budgetlægningen med udarbejdelse af det tekniske budgetforslag.

Med udgangspunkt i budgetoverslagsåret 2026, som den forelå ved budgetlægningen for 2025, korrigeret for følgende:

- Pris- og lønstigninger fra 2025 til 2026.
- Mængdeændringer, herunder prognoser for børn, skoleelever, ældre og på overførelsesområdet kontanthjælpsmodtagere, førtidspensionister etc.
- Ny lovgivning, som er fremsat efter vedtagelsen af budget 2025, og som har økonomiske konsekvenser for budgettet.
- Beslutninger, som Vejen Byråd har taget efter vedtagelsen af budget 2025-2028, som har økonomiske konsekvenser.

Det tekniske budget vurderes endvidere i forhold til tekniske tilretninger samt kontrakter og forpligtelser, som kommunen ikke kan påvirke.

Der blev i alt korrigeret for 33,1 mio. kr. i merudgifter på det skattefinansierede driftsområde, jf. ovenstående. Økonomiudvalget godkendte de tekniske budgetændringer på møderne den 20. maj 2025 og den 12. august 2025.

I løbet af foråret udarbejdede fagudvalgene et katalog med reduktionsblokke samt forslag til udvidelsesblokke og anlægsønsker.

Vejen Kommunes råderumsstrategi

Byrådets budgetarbejde tager bl.a. afsæt i kommunens råderumsstrategi.

Baggrunden for råderumsstrategien er, at den demografiske udvikling i Vejen medfører, at der fremover vil være færre i den erhvervsaktive alder. Det presser kommunens skatteindtægter og dermed kommunens samlede økonomi. Der fødes færre børn, og der bliver flere ældre. Samtidig har Vejen Kommune en strukturel ubalance med et relativt lavt beskatningsniveau og et udgiftsbehov over landsgennemsnittet.

Det medfører et behov for omprioriteringer. Samtidig betyder den befolkningsmæssige udvikling, at der kan blive mangel på arbejdskraft. Derfor er det en målsætning af kunne løse de kommunale opgaver med færrest muligt ressourcer.

Målet med råderumsstrategien er, at der årligt frigøres midler, svarende til 1,5 pct. af kommunens serviceudgifter. Det svarer til 35 mio. kr. i 2026.

Budgetseminar

Den 14. og 21. august 2025 afholdt Byrådet budgetseminar, hvor direktionens oplæg til et budget i balance samt kataloger med drifts- og anlægsønsker samt råderumsforslag blev præsenteret.

Herefter var der drøftelser i partigrupperne med henblik på en prioritering inden for den fastlagte ramme.

Generelle bemærkninger

Det vedtagne budget 2026-2029

Efter budgetseminaret udarbejdede Økonomiudvalget et budgetforslag, som blev sendt i høring i perioden 3. september til 24. september. Her havde alle høringsberettigede parter mulighed for at fremsende høringssvar til budgetforslaget. Byrådet 1.-behandlede budgetforslaget den 9. september.

De relevante fagudvalg har herefter drøftet de indkomne høringssvar.

[Byrådet godkendte budgetforslaget på mødet den 7. oktober 2025.]

Budgettet indeholder reduktionsblokke for 15,8 mio. kr. Der er indarbejdet driftsudvidelser for 15,8 mio. kr.

Der er afsat en overførselspulje på 7,5 mio. kr. på Økonomiudvalgets område vedrørende servicerammen. Puljen gør det bl.a. muligt at fastholde fokus på de mest fordelagtige løsninger uden at skelne til serviceudgifter og andre driftsudgifter. Derudover giver puljen mulighed for at fastholde princippet om budgetoverførsler mellem årene.

Serviceudgifterne i budgetforslaget udgør 2,424 mia. kr.

Investeringsoversigten indeholder samlet anlægsinvesteringer for i alt 140,3 mio. kr. i 2026 på det skattefinansierede område. Det svarer til bruttoanlægsudgifter for i alt 153,5 mio. kr.

Med investeringsoversigten er der fastsat en række rådighedsbeløb i 2026. Rådighedsbeløbene i overslagsårene fastsættes først endeligt i forbindelse med næste års budgetlægning.

Til budget 2026 er der forudsat lånoptagelse på 38,9 mio. kr. Der er til Budget 2026 opnået lånedispensation vedrørende etablering af sociale botilbud på i alt 63,2 mio. kr. i 2026 og 2027. Afdrag på lån i 2026 udgør 34,7 mio. kr.

I 2026-2029 er der desuden forudsat lånoptagelse vedrørende områder med automatisk låneadgang.

Udskrivningsprocenten er fastsat til 25,80. Grundskyldspromillen for landbrugsejendomme udgør 5,56 og for øvrige ejendomme 9,00.

Generelle budgetteringsforudsætninger

Ved udskrivning af personskatter kan kommunen vælge mellem et statsgaranteret eller et selvbudgetteret udskrivningsgrundlag:

- Ved valg af statsgaranti ligger kommunens finansiering fast for budgetåret og bliver ikke efterreguleret.
- Ved selvbudgettering reguleres skatter, tilskud til staten og udligning mellem kommuner på grundlag af de faktiske indkomster 3 år efter indkomståret.

Vejen Kommune har for budgetåret 2026 valgt selvbudgettering. Indtægter fra personskatter samt tilskuds- og udligningsbeløb er budgetteret, så de svarer til niveauet i det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, som er fastsat til 9.310,97 mio. kr. Der foretages en endelig afregning i forhold til udskrivningsgrundlag og udviklingen i indbyggertal i 2028.

Vejen Kommune anvender KL's vejledende pris- og lønskøn i budgetlægningen. KL's skøn fremgår af skrivelse G.1-3 af 18. juni 2025 i budgetvejledningen.

De generelle tilskud for 2026 er beregnet ud fra de mellem regeringen og KL aftalte beløb til generelle tilskud og udligning og det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for

Generelle bemærkninger

2026. I overslagsårene er KL's skatte- og tilskudsmodel til beregninger af generelle tilskud og udligning anvendt.

I overslagsårene 2027-2029 er det forudsat, at de generelle tilskud vil blive øget som følge af den demografiske udvikling. Der er derfor budgetteret med yderligere 8 mio. kr. i 2027, 16 mio. kr. i 2028 og 24 mio. kr. i 2029.

Der er i 2026 budgetteret med et ekstra generelt tilskud på 22,4 mio. kr. samt et tilskud på 17,2 mio. kr. til kommuner med økonomisk vanskelige vilkår.

I 2026 er der indarbejdet et VE-tilskud på 22,6 mio. kr. som følge af kommunens bidrag til udbygningen af vedvarende energi. Tilskuddet er budgetteret på konto 9.52.59.

Oversigter i budgettet (tal-bindet):

Hovedoversigt

Hovedoversigten indeholder en oversigt over udgifter og indtægter fordelt på henholdsvis hovedkonti og funktioner og opdelt på drift, anlæg, renter, finansforskydninger, afdrag på lån og finansiering.

Oversigten er opstillet brutto, og således at budgetterede indtægtsbeløb under afsnittet Finansiering tilsammen skal give dækning for forskellen mellem øvrige udgifter og indtægter.

Balance – Budget 2026

Område, 1.000 kr.	Beløb
Budget 2026 balancerer med	4.244.163
Det samlede finansieringsbehov udgør:	3.549.169
Finansieringsbehovet dækkes på følgende måde:	
- forbrug af likvide aktiver	11.539
- Optagelse af lån	38.929
- Generelle tilskud, udligning mv.	959.080
- Øvrige	-150
- Skatter	2.539.771

Investeringsoversigt

Alle anlægsbeløb under 1 mio. kr. er frigivet ved godkendelsen af budgettet. Anlægsbeløb over 1,0 mio. kr. skal betragtes som rådighedsbeløb, der, inden investeringerne iværksættes, skal søges frigivet i Byrådet i form af en anlægsbevilling.

Tværgående artsoversigt 2026 - 2029

Den tværgående artsoversigt viser sammensætningen af kommunens samlede ressourceforbrug.

Oversigten omfatter totalbudgettets udgifter og indtægter opdelt på grundlag af Social- og Indenrigsministeriets autoriserede artsinddeling.

Bevillingsoversigt

Bevillingsoversigten omfatter budgetåret 2026 samt budgetoverslagsårene 2027-2029, idet Byrådet dog ved budgettets godkendelse alene har taget bevillingsmæssig stilling til 2026-budgettet.

Generelle bemærkninger

Bevillingsmyndighed

Jf. lov om kommunernes styrelse er Byrådet bevillingsmyndighed, dvs. at udvalgene ikke uden Byrådets forudgående godkendelse må påbegynde foranstaltninger, der vil medføre udgifter eller indtægter, som ikke er bevilget.

Foranstaltninger, der er påbudt ved lov eller lignende, kan dog iværksættes uden Byrådets forudgående bevilling, men bevilling må da indhentes snarest muligt.

Efter Byrådets godkendelse af budgettet har de stående udvalg og økonomiudvalget inden for de respektive områder ansvaret for de bevilgede beløb og de materielle og mængdemæssige forudsætninger, der ligger til grund herfor. Udvalgene og driftsafdelingerne må herefter administrere i overensstemmelse med budgettets forudsætninger og inden for dets rammer.

Beslutning om fastsættelse af betaling fra borgere for ydelser fra kommunale forsyningsvirksomheder og for benyttelse af sociale institutioner og ordninger mv. samt skolefritidsordninger skal træffes af Byrådet.

Bevillingsregler

Indenrigs- og Boligministeriet fastsætter de nærmere regler om specifikation af de poster på årsbudgettet, som Byrådet ved vedtagelsen af budgettet skal tage bevillingsmæssig stilling til.

Ved en bevilling forstås en bemyndigelse fra Byrådet til at afholde udgifter og oppebære indtægter inden for de fastsatte økonomiske rammer og i overensstemmelse med de vilkår, som bevillingen er givet under.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har fastsat følgende mindstekrav til bevillingsniveauet:

Driftsbevillinger

Byrådet skal ved årsbudgettets endelige vedtagelse som mindstekrav tage bevillingsmæssig stilling til budgettets driftsposter specificeret på udvalgsniveau. Bevillinger kan gives såvel brutto som netto.

Anlægsbevillinger

Som udgangspunkt skal der gives en særskilt anlægsbevilling til hvert enkelt anlægsarbejde, men der kan gives en rammebevilling til mindre ensartede anlægsprojekter, som enten afsluttes inden for et budgetår eller udgør veldefinerede projekter. Bevillinger kan gives såvel brutto som netto. Reglerne for anlægsbevillinger gælder endvidere for udlån og lånoptagelse.

Rådighedsbeløb

Byrådet skal ved årsbudgettets endelige vedtagelse som mindstekrav tage stilling til budgettets rådighedsbeløb vedrørende anlægsarbejder specificeret på udvalgsniveau.

Finansielle konti

For de finansielle poster under hovedkonti 7 og 8 skal Byrådet ved årsbudgettets endelige vedtagelse som mindstekrav tage bevillingsmæssig stilling til:

- alle renteindtægter under ét,
- alle renteudgifter under ét,
- afdrag på udlån under ét – hovedfunktion 08.32,
- afdrag på optagelse af lån under ét – hovedfunktion 08.55.
- tilskud og udligning herunder udligning af moms under ét - funktion 07.62 og 07.65
- skatter under ét - hovedfunktion 07.68

Generelle bemærkninger

Vejen Kommunes bevillingsniveau i budget 2026

Bevillingsniveauet for netto drift (dranst 1 og 2) er udvalgsniveau, dog skal permanente udvidelser af lønsummen godkendes i Byrådet.

De decentrale institutioners budget opdeles i en ramme til løn og en eller to rammer til øvrige udgifter. De decentrale institutioner kan i løbet af året overføre mellem løn og øvrige rammer. Dog kan der ikke ske permanente udvidelser af lønsummen uden godkendelse i Byrådet. Herudover afholdes en række udgifter på institutionernes omkostningssted, som er udenfor institutionernes budgetramme.

Anlægsbeløb (dranst 3) på og under 1,0 mio. kr. er frigivet ved Byrådets godkendelse af det samlede budget. Øvrige anlægsbeløb er optaget som rådighedsbeløb, der skal frigives af Byrådet forinden arbejdets iværksættelse.

Bevillingsniveauet for finansielle konti (dranst 4 - 7) følger Indenrigs- og Sundhedsministeriets mindstekrav. Lånoptagelse skal dog særskilt godkendes af Byrådet. Det gælder dog ikke låneomlægninger.

Takster

Taksterne for betaling fra borgere for ydelser fra kommunale forsyningsvirksomheder og for benyttelse af sociale institutioner og ordninger mv. er godkendt af Byrådet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Bevillings- og budgetopfølgning

Detailreglerne for bevillings- og budgetopfølgning er fastsat i bilag 3 til Kasse- og regnskabsregulativet. Der foretages mindst 2 årlige budgetopfølgninger, der forelægges Byrådet.

Der forelægges desuden månedlige budgetopfølgninger på udvalgsniveau i de respektive fagudvalg.

Behandling af tillægsbevillinger og budgetomplaceringer

Alle tillægsbevillinger skal behandles i Byrådet. Budgetomplaceringer - uden væsentlige ændringer i materielle eller mængdemæssige forudsætninger - inden for den enkelte bevilling behandles i fagudvalgene.

Teknisk administrative budgetomplaceringer grundet kontoplanændringer og omplaceringer på institutioner omfattet af økonomisk decentralisering behandles dog administrativt.

Overførselsadgang

Institutioner med drifts- og udviklingsaftaler

Overførsler af uforbrugte budgetbeløb sker ved tillægsbevillinger i det nye budgetår. Højest 10 pct. af et års oprindelige driftsbudgetramme kan overføres til året efter.

Et eventuelt merforbrug må højst udgøre 5 pct. af et års oprindelige driftsbudgetramme. Merforbrug overføres til året efter.

Der skal udarbejdes en årlig redegørelse fra institutionerne med begrundelse og formål for eventuelle overførsler og eventuelle merforbrug.

Generelle bemærkninger

Institutioner og afdelinger må højst have merforbrug i tre på hinanden følgende år. Det betyder, at institutioner og afdelinger, der i 2026 har et merforbrug skal være i balance senest med udgangen af 2029.

Øvrige

Der kan foretages overførsel af uforbrugte budgetbeløb efter konkret ansøgning.

Ikke obligatorisk hovedoversigt 2026 – 2029

Gennem hele budgetprocessen er der anvendt en hovedoversigt med det formål bl.a. at skabe overblik over den totale økonomi og de enkelte udvalgs bevillingsramme.

Hovedoversigten er i nettobeløb og fokuserer på:

- Forventet regnskab for indeværende år
- Kassebeholdning primo og ultimo budgetåret
- Resultat af ordinær driftsvirksomhed
- Resultat af det skattefinansierede område
- Resultat inkl. forsyningsvirksomhed
- Resultat efter tilgang/afgang af likvide aktiver

Generelle bemærkninger

I HELE 1.000 KR.	Forventet regnskab 2025	Budget 2026	Overslagsårene		
			2027	2028	2029
A BEHOLDNING PRIMO	64.419	69.854	58.315	60.215	54.723
1 INDTÆGTER					
Indkomstskat løbende år	-2.258.533	-2.402.231	-2.641.450	-2.607.106	-2.670.040
Skrå skatteloft mv.	4.556	4.401	4.495	4.587	4.587
Kommunal grundskyld	-88.558	-91.629	-92.492	-95.230	-97.174
Dækningsafgift af offentlige ejend.	-277	-277	-277	-277	-277
Selskabsskatter	-60.590	-50.035	-70.221	-72.887	-74.765
Generelle tilskud m.v.	-955.283	-959.079	-791.982	-926.690	-957.046
Forudsat demografiregulering			-8.000	-16.000	-24.000
INDTÆGTER I ALT	-3.358.685	-3.498.851	-3.599.928	-3.713.603	-3.818.715
2 SKATTEFINANSIERET DRIFT					
Udvalget for teknik og miljø	117.352	111.455	110.275	110.473	109.815
Udvalget for arbejdsmarked og int.	424.508	441.717	437.589	437.403	434.401
Udvalget for skoler og børn	875.819	893.704	884.041	877.416	871.889
Udvalget for sundhed, kultur og frit.	346.753	351.102	350.636	349.569	349.407
Udvalget for social og ældre	1.107.934	1.159.972	1.173.870	1.189.369	1.201.047
Økonomiudvalget	410.447	424.647	414.449	412.011	413.223
Centrale puljer m.v.	1.787	18.347	17.652	17.656	17.656
UDGIFTER I ALT	3.284.600	3.400.944	3.388.512	3.393.897	3.397.439
Pris- og lønregulering			109.337	222.613	340.334
3 RENTER					
Af lån	4.654	2.581	2.271	2.512	3.052
Af likvide aktiver	-3.108	-2.630	-2.543	-2.504	-2.354
Af diverse tilgodehavender	-2.458	-350	-350	-350	-350
RENTER I ALT	-912	-399	-622	-342	348
ORD. DRIFTSVIRKSOMH. 1+2+3	-74.997	-98.305	-102.700	-97.436	-80.593
4 SKATTEFINANSIERET ANLÆG					
Udvalget for teknik og miljø	6.544	25.139	16.308	9.417	9.417
Udvalget for skoler og børn	46.590	38.848	16.323	359	359
Udvalget for sundhed, kultur og frit.	10.538	9.156	8.047	535	535
Udvalget for social og ældre	24.107	50.502	41.498	768	768
Økonomiudvalget	26.820	16.697	14.868	54.981	56.309
A- OG B-ANLÆG I ALT	114.599	140.342	97.044	66.060	67.388
Pris- og lønregulering			2.135	2.939	4.546
SK.FINANS. OMRÅDE 1+2+3+4	39.602	42.037	-3.521	-28.437	-8.659
5 FORSYNINGSVIRKSOMHEDER					
Drift - netto	-7.419	-3.252	-7.659	-500	
Netto anlæg		500	1.000	500	
FORSYNINGSVIRKSOMH. I ALT	-7.419	-2.752	-6.659	0	0
Pris- og lønregulering			-220	0	0
RESULTAT I ALT 1+2+3+4+5	32.183	39.285	-10.400	-28.437	-8.659
6 TILGANG/AFG. LIKV.AKTIVER					
Optagelse af lån	-32.668	-38.929	-38.289	-7.250	-7.250
Afdrag på lån	35.147	34.749	35.160	35.441	20.561
Diverse udlån/indskud	-1.192	350	350	350	350
VE-tilskud/grøn omstilling		-22.577			
Diverse finansforskydninger	438	-1.339	11.422	5.931	5.857
TILG/AFG LIKV.AKTIVER I ALT	1.726	-27.746	8.643	34.472	19.518
B ÆNDR. AF LIKVIDE AKTIVER	-33.908	-11.539	1.757	-6.035	-10.859
C OVERFØRSLER til 2026	39.343				
D KASSEBEHOLDNING (A+B+-C)	69.854	58.315	60.071	54.037	43.178
Udskrivningsgrundlag i mio.		9.310,97	9.712,97	9.971,17	10.348,99
Udskrivningsprocent		25,80%	25,80%	25,80%	25,80%